

MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2020

"37. SREČANJE"

Mladostniki: srečni ali nesrečni

Psihologija in pedagogika

raziskovalna naloga

Avtor: MAJA PAVLINIČ

Mentor: NATALIJA CARMONA

Šola: OŠ PREŽIHOVEGA VORANCA MARIBOR

Število točk: 134/ 170

Maribor, februar 2019

MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2020

"37. SREČANJE"

Mladostniki: srečni ali nesrečni

Psihologija in pedagogika

raziskovalna naloga

Maribor, februar 2019

ZAHVALA

Najprej bi se rada zahvalila svoji mentorici, ki me je prenašala in me vzpodbujala. Brez nje ta naloga morda niti ne bi nastala. Zahvaljujem se še vsem sošolcem in sošolkam, da so reševali moje ankete. Hvala pa tudi moji mami, ki je dala idejo, da raziskovalno nalogo naredim in me vzpodbujala pri vsem tem.

KAZALO STRANI

KAZALO STRANI	4
KAZALO GRAFIKONOV IN TABEL	4
POVZETEK.....	6
1. UVOD.....	7
2. STRAH IN ANKSIOZNOST	8
3. SREČA	10
4. DIGITALNI SVET	11
5. RAZISKOVALNI DEL NALOGE.....	13
5.1. Raziskovalne metode.....	13
5.2. Raziskovalni vzorec.....	13
5.3. Postopek zbiranja podatkov	13
5.4. Interpretacija rezultatov.....	14
Anketa – počutje ob prihodu v šolo.....	14
Anketa – sreča	19
Anketa – čas preživet na mobilnih napravah	20
6. DRUŽBENA ODGOVORNOST.....	23
7. ZAKLJUČEK.....	24
8. LITERATURA IN VIRI.....	25

KAZALO GRAFIKONOV IN TABEL

Graf 1 Spol sodelujočih učencev.	13
Graf 2 Učni uspeh sodelujočih učencev.....	14
Graf 3 Naspanost sodelujočih učencev na dan ocenjevanja (angleški jezik).	14
Graf 4 Prikaz naspanosti učencev na dan ocenjevanja (zgodovina).....	15
Graf 5 Prikaz naspanosti na dan brez ocenjevanja.....	15
Graf 6 Prikaz počutja na dan brez ocenjevanj.....	16
Graf 7 Prikaz počutja na dan ocenjevanja (zgodovina in angleški jezik).....	16
Graf 8 Prikaz spanja v urah na dan pisnega ocenjevanja (zgodovina in angleški jezik).....	17
Graf 9 Prikaz spanja na dan brez ocenjevanj.	17
Graf 10 Prikaz s kakšnim veseljem so učenci prišli v šolo na dan ocenjevanj.	18
Graf 11 Prikaz rezultatov, s kakšnim veseljem učenci prihajajo v šolo na dan brez ocenjevanj.	18
Graf 12 Prikazuje čas, ki ga devetošolci preživijo na mobilnih napravah.	20
Graf 13 Dejavnosti, ki jih devetošolci opravljajo s telefonom.	20

Graf 14 Počutje mladostnikov ob uporabi telefona.	21
Graf 15 Prikaz, ali bi devetošolci zdržali 5 dni brez telefona.	21
Graf 16 Prikaz odvzema telefona.	22
Tabela 1: kako bi opisal občutek, ko rečeš, da si srečen.	19
Tabela 2: kaj je tisto, kar te osreči.	19
Tabela 3: kako bi opisal občutek, ko rečeš, da si srečen.	19
Tabela 4: kaj je tisto, kar te osreči.	19
Tabela 8: zakaj ne bi zdržal brez telefona.	22
Tabela 10: kako so se počutili od odvzemu telefona.	22

POVZETEK

V digitalni družbi mladostniki občutijo srečo na različne načine. Velikokrat gre za površno zaznavo (ne)zadovoljstva, ki je odvisna od zunanjih dejavnikov. Zadovoljni in posledično srečni so, ko v šoli ni napovedanega preverjanja znanja. Nezadovoljstvo izražajo preko jutranje slabosti in izostankov od pouka. To je povezano s prenizko samozavestjo in ne premagovanjem strahu pred neznanim.

Mladostniki čutijo srečo, ko so povezani z družbo v kateri so sprejeti. Dandanes so z družbo povezani preko številnih mobilnih aplikacij. V družbi si velikokrat sprejet le, če si hkrati uporabnik trendovskih aplikacij in spletnih mobilnih igrice. Nedostopnost in nepovezanost z virtualno družbo najstnike onesrečuje. Na račun virtualne povezanosti je opaziti upad fizične komunikacije. Najstniki več nimajo prostega časa. Prihaja do zasvojenosti.

1. UVOD

Dandanes je redko videti srečen obraz mladostnika. Vse več in več mojih vrstnikov je nesrečnih, nezadovoljnih in zaskrbljenih. Do tega posledično prihaja zaradi številnih zunanjih dejavnikov, kot so npr.: slabe ocene in posledično nezadovoljstvo staršev (nekaterih), nezaupanje med sošolci in prijatelji, sprejetost v družbi, ki se velikokrat meri preko tega ali je nekdo lep/poseben/bogat, premajhna samozavest, strah pred neznanjem, ipd... V realnem svetu je premalo časa za osebno medsebojno druženje in zmeraj več časa prebijemo za elektronskimi zasloni, ki so postali komunikacijski element današnje družbe. Pri tovrstni komunikaciji nismo tako pozorni na izražanje, zapisane besede razumemo velikokrat drugače, kot jih je nekdo v resnici izrazil; preberemo lahko tudi marsikatero laži ki, nas spravijo v slabo voljo in nezadovoljstvo. Pride lahko tudi do nasilja/izsiljevanja.

Raziskave sem se lotila iz več razlogov. Najprej želim proučiti splošno počutje učencev med obdobjem ocenjevanj, saj se v tem obdobju povečajo izostanki od pouka zaradi različnih obolenj. Dalje me je zanimalo, ali je učence strah na dan, ko pišejo test ali imajo pred sabo ustno spraševanje.

Z raziskavo želim preveriti zastavljene hipoteze:

Hipoteza 1: Mladostniki vedno več časa preživijo za mobilnimi napravami.

Hipoteza 2: Počutje učencev je odvisno od obremenitev v šoli. Zaradi strahu pred preverjanjem znanja učenci tudi slabše spijo.

Hipoteza 3: Pri mladostnikih je opaziti, da težko opredelijo pojem »biti srečen«.

Cilj raziskovalne naloge je ozavestiti učence, da lahko s pravilno organiziranim časom imajo vsak dan dovolj časa za učenje in prosti čas. Sproščeni učenci se lažje naučijo in se v šolo odpravijo bolj samozavestni. Drugi cilj raziskovalne naloge je ozavestiti učence da z begom pred strahom ne bodo rešili problema, saj se z begom rešitev samo preloži na kasnejši čas; pomeni, da če se enkrat izognejo preverjanju znanja tako da izostanejo od pouka, jih bo preverjanje počakalo naslednji dan.

Da bi raziskala, ali moje hipoteze držijo, sem izvedla anketo med vrstniki, na katero so odgovarjali v več dnevih.

2. STRAH IN ANKSIOZNOST

V slovarju slovenskega knjižnega jezika je strah opredeljen, kot neprijetno stanje vznemirjenosti zaradi neposredne ogroženosti, (domnevno) sovražnih, nevarnih okoliščin. (SSKJ. (b. d.). 6. 1. 2020.)

Strah ima izredno velik vpliv na naše obnašanje in počutje. Je osnovni mehanizem za preživetje, ki se sproži kot odgovor na določene dražljaje, kot so bolečina ali nevarnost. Je sposobnost prepoznavanja nevarnosti in vodi k potrebi po soočenju z nevarnostjo ali begu pred njo (temu rečemo odziv, boj ali beg). Seveda se nam strahu kot takega ni potrebno učiti, to čustvo nam je vrojeno. Najbolj učinkovito se nalezemo strahu s posnemanjem in opazovanjem obnašanja drugih, tudi staršev. V moji raziskovalni nalogi gre za strah kot dražljaj na nevarnost zaradi neznanja v šoli, slabih ocen, nesprejetosti v družbi in/ali slabe samopodobe. Eden izmed primerov bega pred strahom je izostanek od pouka na dan preverjanja znanja. (Lampret L.)

Anksioznost, tesnoba ali bojazen je občutje negotovosti, pričakovanja česa neugodnega, brez stvarnega zunanjega razloga, spremljano z vegetativnimi pojavi (npr. pospešen srčni utrip in pospešeno dihanje, drhtenj). Lampretova v svojem članlu trdi: »Določena količina anksioznosti je v življenju normalna. Anksiozni smo, kadar imamo govor pred večjo skupino ljudi in si zamišljamo kakšni bodo njihovi odzivi ali kakšna bo uspešnost našega nastopa«. (prav tam)

V moji raziskovalni nalogi gre za negotovost pred ustnim ali pisnim preverjanjem znanja.

Mogoče se kdaj zdi, da smo mladostniki nezadovoljni s svojim življenjem, ampak očitno nismo tako zelo. Zadnja mednarodna raziskava je namreč pokazala, da je večina mladostnikov s svojim življenjem zadovoljna. Strah nas je predvsem šolskih testov oz. ocenjevanj, v primerjavi z vrstniki iz drugih držav pa smo manj motivirani. Najbolj zadovoljni so hrvaški učenci, najmanj pa korejski. Med učenci je pogost strah pred preverjanjem znanja, tudi če smo nanj dobro pripravljani. Klaudija Šterman Ivančič je pojasnila, da obstaja značilna povezanost med strahom in odnosom z učiteljem. Tisti učenci, ki zaznavamo, da nas učitelji spodbujajo, smo namreč manj

napeti pred preverjanji. Podobno je z oporo staršev. (Kako srečni so slovenski najstniki? (b. d..))

Slika 1: Sodobno druženje mladih.

Po pogovoru z vrstniki se je že vsakemu izmed nas pred ocenami pojavil strah. Sama bi to povezala s tem, da je v vsakem nekakšna želja po popolnosti, odličnosti. In s tem tudi neizogiben strah pred neodobravanjem, napakami in neznanjem. Zato smo nervozni in nas je strah pred ocenjevanjem. Na nas lahko vpliva zelo slabo, ampak le če mu pustimo. Včasih pa je povezan z refleksnim umikom od nevarnosti: ekstremni primer je npr. ogenj, požar in se refleksno umaknemo pred požarom; šolski primer se nanaša na umik pred preverjanjem znanja z izostankom od pouka.

Veliko krat nas je strah slabih dosežkov ali pa, da nam nekaj sploh ne uspe. Mladih ocene v šoli ne strašijo tako zelo, kot jih odziv njihovih staršev na te ocene. Mnoge skrbi njihova popularnost na socialnih omrežjih, koliko všečkov dobijo in kaj si ljudje mislijo o njih. Zato nekaterim k večjemu te aplikacije škodijo in jim ne pomagajo odmisлити ali pa zbežati od problemov. Nasilje, ki se pojavlja na internetu pa vse to naredi še huje. Veliko je odvisno od osebe. Kako bo želela razumeti nekakšno mnenje. Seveda nihče ne mara negativnega mnenja, razlika med vsemi nami je le kako ga bomo sprejeli. Bolj negativno bo oseba mislila, več slabega si bo naredila. Tako lahko kdo misli da ima »sovražnike« če tudi jih nima. Se pa najdejo tudi takšni, ki jih je strah lastne sence.

Kot sem že povedala je anksioznost, strah pred stvarmi, ki se še niso zgodile in se morda sploh ne bodo. Zgodí se mladostnikom pred pomembnimi izpiti ali pa ko razmišljajo o reakciji staršev na določen dogodek. Zatečejo se k mobilnim napravam in na nek način se tako rešijo težav in problemov. Potlačijo jih v stran in se pretvarjajo, da problema sploh ni.

3. SREČA

Sreča je čustvo, ki ga zagotovo rad občuti vsak. Začneš z majhnimi lepimi misli. In bolj kot si pozitiven, bolj srečen postajaš. Bolj kot spoznavaš samega sebe, se sprejemaš takšnega kot si, bolj samozavesten postajaš tudi v družbi.

Po filozofski definiciji je sreča stanje v katerem si popolnoma zadovoljen in nimaš potreb po željah (ki bi te naj dodatno osrečevale). Glede pomena sreče pri posamezniku obstajajo različna, nasprotujoča si mnenja. Predvsem zaradi različnih meril, na podlagi katerih definiramo srečo. Zadovoljstvo in sreča. To dvoje ni povsem enako. Ampak zadovoljstvo je vsekakor nekakšna posledica sreče. Vsako osebo zadovoljujejo povsem različne stvari. A sreča je vedno odvisna od posameznika. Pomeni, da si za svojo srečo povsem sam odgovoren. (Vatovec, 2015)

Od antičnih časov naprej so se filozofi, umetniki in znanstveniki ukvarjali z razlaganjem sreče. Ki je zelo pomemben pojem za človeštvo. Ena izmed raznih prepričanj je, da so ljudje lahko bolj srečni, če jim zagotovimo boljše življenjske razmere. Zato dejstvo, da je v Deklaraciji neodvisnosti ZDA prizadevanje za srečo ena izmed treh neodtujljivih pravic vseh ljudi ne preseneča. (Obstaja nekaj, kar je pomembnejše od sreče! (b. d.), Simon Smole 2011)

Sreča je opredeljena tudi v Slovarju slovenskega knjižnega jezika, in to kot razmeroma "trajno stanje velikega duševnega ugodja".

Večina nas si želi le, da bi bili srečni – čeprav včasih ne moremo točno določiti, kaj sreča sploh je. Sreča je po mojem najbolj ne razumljen fenomen. Vsi jo želimo, ne vemo pa niti razložiti kaj je. Hočemo biti zadovoljni, živeti prijetno, uživati v družbi svojih najbližjih in biti brez stresa in pritiskov. Da bomo to lahko dosegli, moramo ugotoviti »kdo smo« in »kaj čutimo«.

Sreča je končen cilj, ne potovanje. Vsi hočemo biti srečni in iščemo načine, da bi dosegli stanje sreče. Kot sem že zapisala je to kar osrečuje ljudi, različno od posameznika do posameznika. Bodisi preko denarja, statusa, drugih ljudi morda le preko dobro preživetega časa – vsi so zapleteni v poskušanje, da postanejo srečni, živijo srečno ter da na koncu so in ostanejo srečni.

V odnosu »otrok – starši« je zaradi tekmovalno usmerjenega izobraževanja veliko staršev zadovoljnih in »navidezno« srečnih samo takrat, kadar njihovi otroci dobijo odlične ocene. Pa je res tako prav? Sprašujem se, ali bi nas lahko osrečevala le bližina drugega, nekoga ki nam je blizu, nekoga ki nas ima rad. Samo zato, ker je takšen kot je.

V odnosu »učenec-učitelj« je zaradi istega razloga veliko učiteljev usmerjenih v pohvalo tistih »ta pridnih« učencev. Pa je res tako prav? Sprašujem se, ali si ne bi vsak učenec zaslužil spodbudo in pohvalo učitelja ne glede na njegov nivo znanja in tudi če samo zato, da se učencu približa in s tem razblini njegov strah.

4. DIGITALNI SVET

Cvetko je zapisal: »Sodobna tehnologija, kljub temu da v osnovi nudi dobre komunikacijske možnosti in omogoča hiter ter enostaven prehod v virtualno družbo in okolje, v bistvu vodi k izločevanju in slabi pristne in s čustvi prežete medčloveške odnose«. Tako nam telefoni prinašajo pluse in minuse.

Vedno večja uporaba in skrivanje za mobilnimi napravami povzroča odvisnost vseh generacij, naše generacije nekoliko bolj saj smo se kot pravijo rodili v »digitalnem svetu«. Zdi se mi, da je glavni razlog za to, strah ali izogibanje pred določenimi stvarmi v realnem svetu. Pomeni, da je nekomu lažje nekaj napisati v sporočilu ali izraziti svoje mnenje s slikami (stickersi), kot da to isto zadevo moramo povedati sogovorniku v obraz. Mislimo, da se lahko pred tem skrijemo, ampak tako preprosto ne gre, saj bomo to osebo naslednji dan vsekakor srečali »v živo«. Naš dragocen čas namenjamo za komunikacijo z drugimi, poleg tega nekaj časa namenimo še igranju igrice, objavam »story-jev« in kmalu ugotovimo, da je dneva konec. Mobilni telefon »nam sledi« vsepovsod, na popoldansko dejavnost, na kosilo, na igrišče, v šolo in velikokrat tudi na stranišče. Nato od našega prostega časa in časa za učenje v enem dnevu ne ostane več nič. Naslednji dan nas pred odhodom v šolo zagrabijo panika saj vemo premalo ali ničesar. Postanemo še živčni in preizkusa nismo sposobni pisati. Rezultat je slaba ocena, padec samozavesti in jok pred vrstniki in strah doma, ko starši slabega uspeha ne sprejmejo dobro. Povrhu dobimo še kazni in na koncu smo jezni na starše.

Počutimo se kakor, da bi nam oni želeli slabo. Tako se odnos med nami in starši še poslabša. Opisanemu postopku, s ciljem da dobimo zelo dobro oceno, se izognemo tako, da izostanemo od pouka, saj nekaterim zdravstveno stanje s slabim počutjem, glavoboli ipd. ne dovoli prisotnosti v šoli. Problem ostaja in strah se stopnjuje. O tem piše tudi Seršen Frasova (2012), da se takšno izostajanje pojavlja pri 5 – 28 % otrok v času šolanja. Vzroki za izostajanje so različni pravi. Nekateri so vzroki težav doma (družinskih problemov), spet drugi pa so strah pred obremenitvami v šolah oz. stvareh, ki jih tam strašijo.

Slika 2: Oče in sin

Namesto, da bi se posameznik/ca sočil/a s svojimi težavami, se velikokrat raje skrije pred njimi. Zdi se mi, da, ko smo sami na vseh teh napravah se počutimo kakor čisto druga oseba. Naši strahovi izginejo, z njimi vred pa vse naše skrbi. A s tem si le škodujemo. Težave, ki jih imamo je treba reševati sproti, če jih ne se le kopičijo in kopičijo, dokler se jih ne moremo več ubraniti in nastane »kaos« na čustveni ali fizični ravni. Lahko zbolimo.

In potem? Potem se vključijo starši. Po navadi je rezultat tega kazni in odvzem elektronskih naprav. Tako imenovano »digitalno« zavetje izgine. Končni izid je prepri in nejevolja. Mladostnik je brez svojega »zavetja« popolnoma izgubljen. Postane ga lahko strah/ je paranoičen, ne ve kaj bi s seboj počel. Tu ni kaj prida možnosti za srečo in veselje. Nekateri se popolnoma zaprejo sami vase. Ne želijo govoriti z nikomer o ničemer, še najmanj o svojih čustvih in problemih.

5. RAZISKOVALNI DEL NALOGE

5. 1. *Raziskovalne metode*

Pri raziskovalnem delu sem uporabila znane metode anketiranja, zastavila sem si raziskovalno vprašanje, nato sem preučila vire in literaturo. S pomočjo teorije sem si postavila hipoteze, na podlagi katerih sem pripravila anketni vprašalnik.

5. 2. *Raziskovalni vzorec*

V raziskavi so sodelovali učenci 9. razreda, z različnim učenim uspehom. Anketne vprašalnike je reševalo 12 učencev.

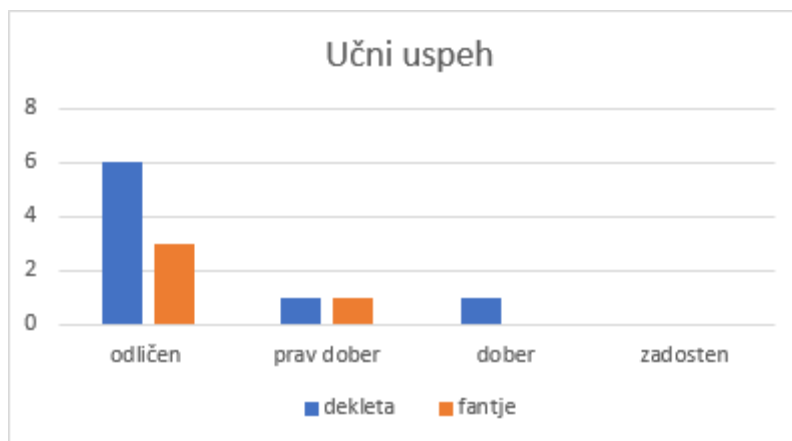
Graf 1 Spol sodelujočih učencev.

5. 3. *Postopek zbiranja podatkov*

Prva anketa je bilo izvedena v decembru 2019, trajala je 2 tedna. Učencem sem ankete razdelila v času pouka, po dogovoru z mentorico. Čas reševanja ni bil omejen, anketa pa je bila anonimna. Drugo anketo so rešili enkrat na začetku ter enkrat na koncu prve ankete.

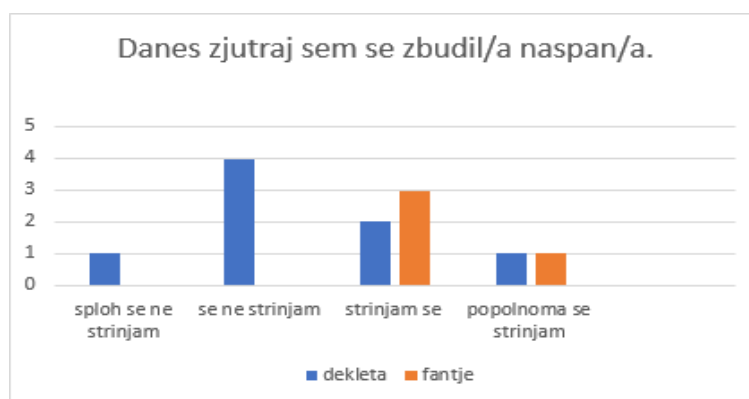
5. 4. Interpretacija rezultatov

Anketa – počutje ob prihodu v šolo

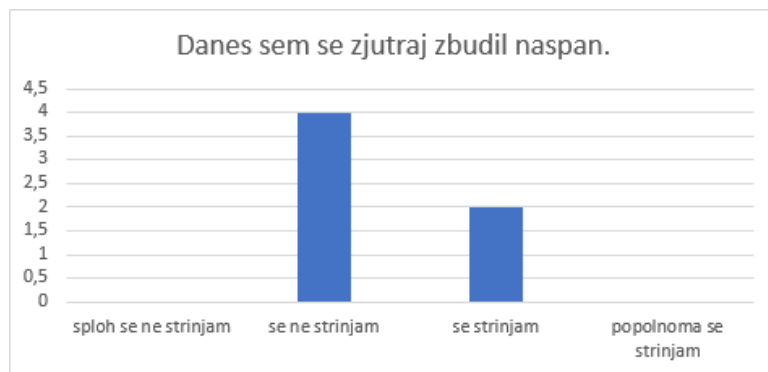
Graf 2 Učni uspeh sodelujočih učencev.

Iz diagrama je razvidno, da so imeli učenci preteklo leto raznolik uspeh. Pri tem je pri dekletih bolj raznolik, saj jih je anketo tudi več reševalo.

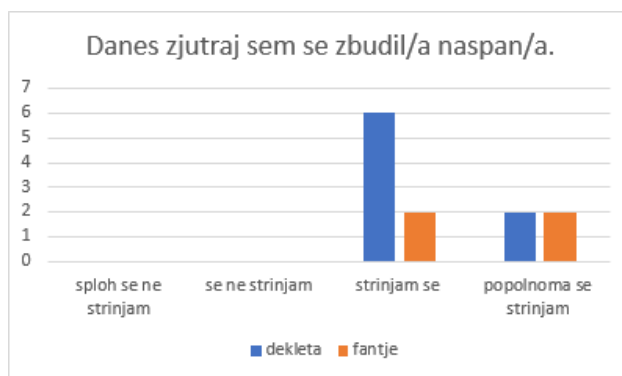
Graf 3 Naspanost sodelujočih učencev na dan ocenjevanja (angleški jezik).

Graf 2 prikazuje relacijo med stanjem naspanosti na dan, ko so učenci imeli pisno ocenjevanje, kjer se jih polovica od anketiranih ni zbudila naspana.

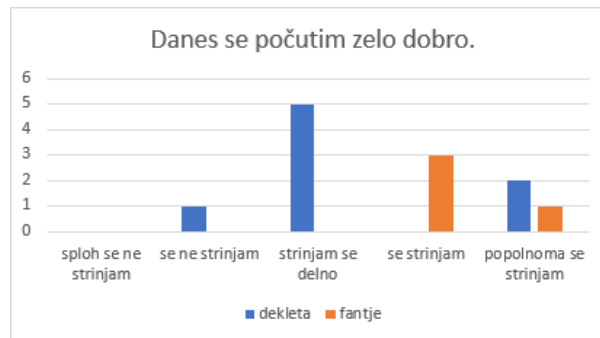
Graf 4 Prikaz nasplosti učencev na dan ocenjevanja (zgodovina).

Graf 3 prav tako prikazuje relacijo med nenaspanostjo na dan preverjanja znanja.

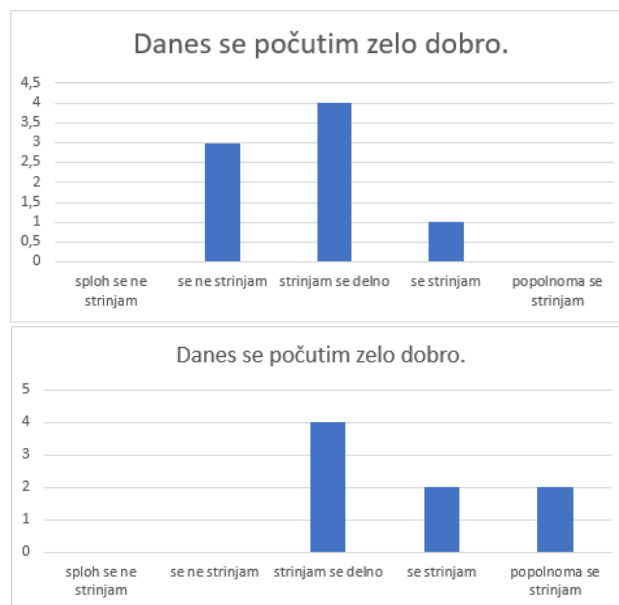
Graf 5 Prikaz nasplosti na dan brez ocenjevanja.

Iz tabele je razvidno, da so v dnevih, ko učenci niso pisali pisnih ocenjevanj znanj bili bolj spočiti, saj so se s trditvijo vsi anketirani strinjali.

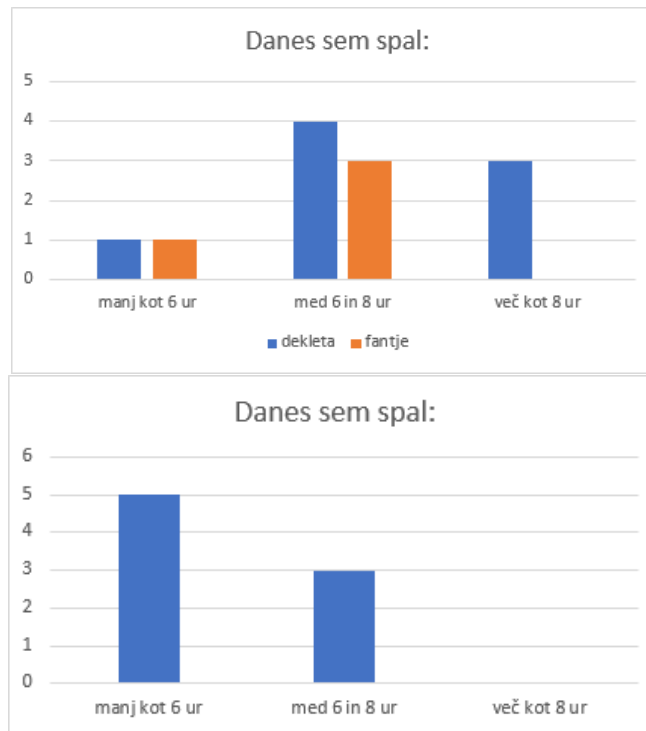
Graf 6 Prikaz počutja na dan brez ocenjevanj.

Graf 5 prikazuje rezultate relacije med dobrim počutjem učencev na dan brez preverjanja znanja v šoli.

Graf 7 Prikaz počutja na dan ocenjevanja (zgodovina in angleški jezik).

Iz grafa 6 je razvidno, da so učenci ob dnevih, ko se izvaja preverjanje znanja v šoli slabšega počutja. Večina se jih s trditvijo strinja delno. Ampak ob navadnih dnevih se vidi da so boljšega razpoloženja.

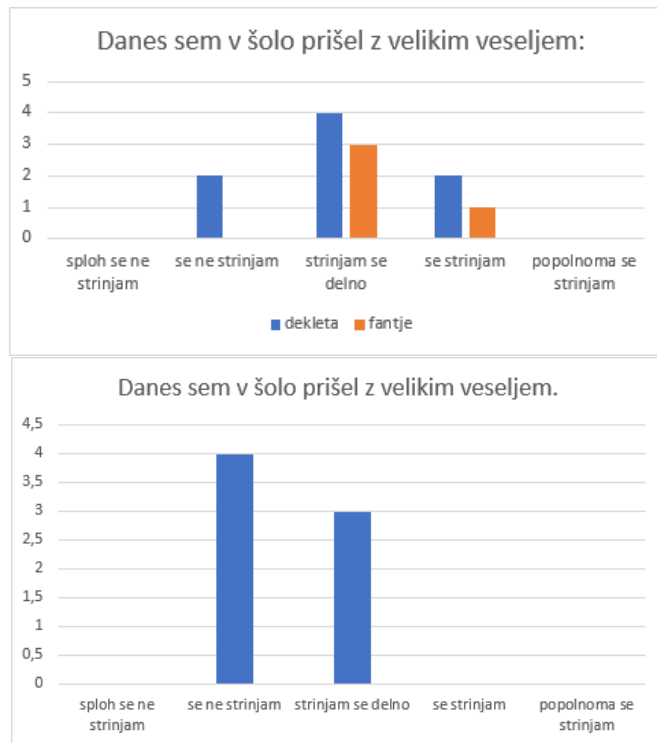

Graf 8 Prikaz spanja v urah na dan pisnega ocenjevanja (zgodovina in angleški jezik).

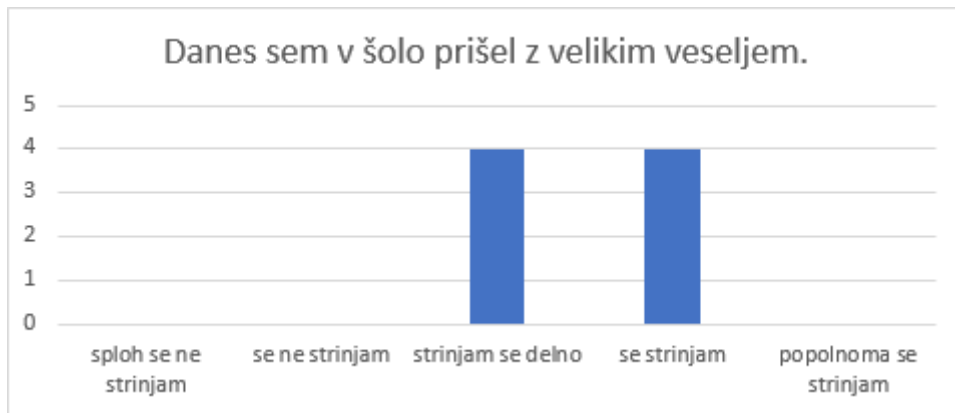

Graf 9 Prikaz spanja na dan brez ocenjevanj.

Kot pričutje je tudi tu tako, da imajo na navaden dan dosti več spanja. Najverjetneje zato, ker se večer pred testi največ učijo. Od tod potem rezultati, da več učencev na noč pred preverjanjem znanja spi manj.

Graf 10 Prikaz s kakšnim veseljem so učenci prišli v šolo na dan ocenjevanj.

Graf 11 Prikaz rezultatov, s kakšnim veseljem učenci prihajajo v šolo na dan brez ocenjevanj.

Kot iz predstavljenih rezultatov anketiranja v grafih od 1 do 8, lahko iz rezultatov v grafih 9 in 10 samo potrdimo hipotezo 1. Pomeni, da učenci na dan preverjanja znanj v šolo ne pridejo veseli. Vsakega je po svoje strah, se na svoj način prebija naprej pri reševanju tega problema.

Anketa – sreča

Učence sem v prvem in zadnjem dnevu anketiranja vprašala kaj je za njih sreča in kdaj so oni srečni.

Prvi dan.

Kako bi opisal občutek, ko rečeš, da si srečen?
dekleta: ko sem vesela, imam dober uspeh, to je najboljši občutek in ob njem se smejim.
fantje: nimam skrbi, sem vesel in zadovoljen s svojimi rezultati in sabo, ko uspem.

Tabela 1: kako bi opisal občutek, ko rečeš, da si srečen.

Kaj je tisto, kar te osreči?
dekleta: iskreni/pošteni ljudje, prijaznost, interesi, ljubezen, dobre ocene, pohvale, ko sem s svojimi najbližjimi
fantje: ko si z vsemi v dobrih odnosih, nisi v težavah, ko sem kreativen, denar, druženje z najbližjimi, stvari, dobre ocene

Tabela 2: kaj je tisto, kar te osreči.

Zadnji dan.

Kako bi opisal občutek, ko rečeš, da si srečen?
dekleta: ko sem vesela, imam dober uspeh, to je najboljši občutek in ob njem se smejim, ko sem naspana, polna energije, <i>ko me kdo pohvali</i>
fantje: <i>nimam skrbi</i> , sem vesel in zadovoljen s svojimi rezultati in sabo, ko uspem, ko sem dobre volje

Tabela 3: kako bi opisal občutek, ko rečeš, da si srečen.

Kaj je tisto, kar te osreči?
dekleta: iskreni/pošteni ljudje, prijaznost, interesi, ljubezen, dobre ocene, <i>pohvale</i> , ko sem s svojimi najbližjimi
fantje: ko si z vsemi v dobrih odnosih, <i>nisi v težavah</i> , ko sem kreativen, denar, druženje z najbližjimi, stvari, dobre ocene

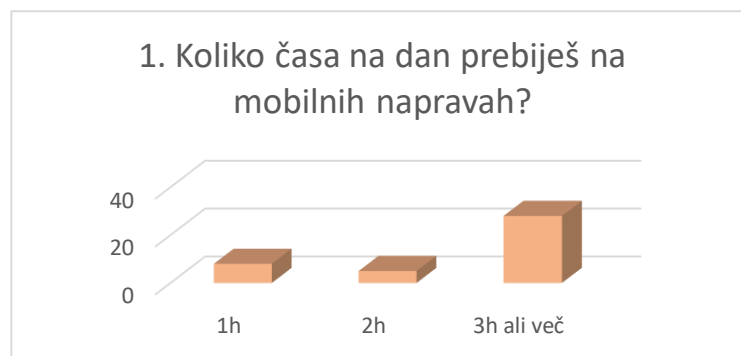
Tabela 4: kaj je tisto, kar te osreči.

Splošni odgovori so med seboj zelo podobni znotraj skupine deklet in skupine fantov, medtem ko se med skupinama razlikujejo. Rezultati odgovorov kažejo na to, *da so dekleta srečna, ko jim nekdo da pohvalo*. Želijo biti pohvaljene, saj jim to pomeni veliko več kot fantom. Počutimo se kakor, da smo »popolne«. Rezultati iz skupine fantov

kažejo na to, *da so fantje srečni, ko niso v težavah*. So mirni in nič jih ne rabi skrbet. Se pa to z leti ne spreminja, lahko opazimo pri starših,... *Primer: Mama se vrne od frizerja. Pričakuje pohvalo – da ima lepo frizuro*«. In če jo dobi je zelo srečna.

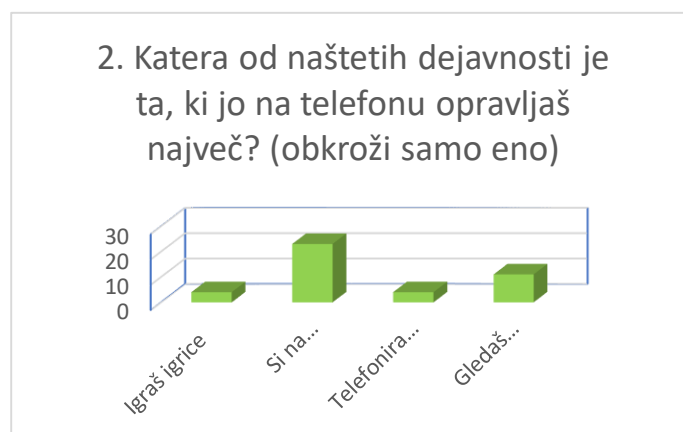
Med reševanjem te ankete pa so bila pogosta vprašanja in trditve: Kako to misliš kdaj sem srečen?, To ne gre tako!, Kako, *kar me osreči?*,... in podobno. Od tu sem videla, da še sami ne vedo povsem kaj je za njih sreča in niso prepričani kako si jo razložiti. In tako je tudi potrjena 3. hipoteza.

Anketa – čas preživet na mobilnih napravah

Graf 12 Prikazuje čas, ki ga devetošolci preživijo na mobilnih napravah.

Iz tabele je razvidno, da so učenci zelo veliko na mobilnih napravah.

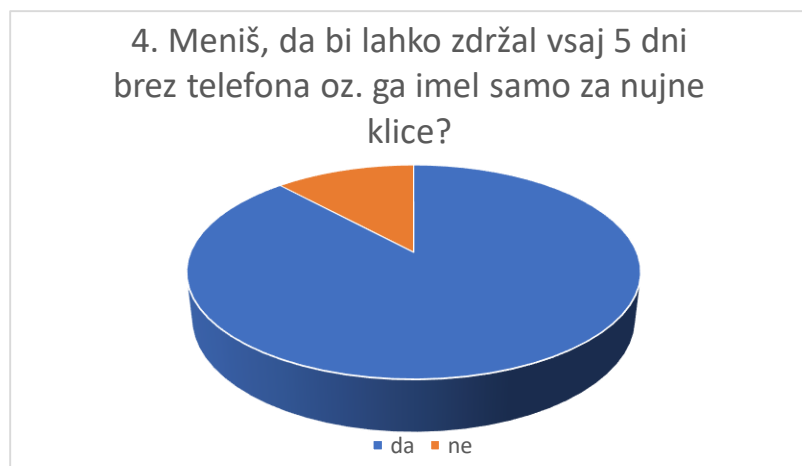
Graf 13 Dejavnosti, ki jih devetošolci opravljajo s telefonom.

V tabeli vidimo, da so učenci najpogosteje na socialnih omrežjih. Telefoniranje in dopisovanje si deli zadnje mesto z igranjem igrice. Prvoten namen telefonov je bil telefoniranje in sedaj je ta potreba na zadnjem mestu med mladostniki.

Graf 14 Počutje mladostnikov ob uporabi telefona.

Učenci se ob uporabi telefonov počutijo predvsem srečno. Počutijo se tudi jezno in zdolgočaseno – najverjetneje, ker vidijo stvari, ki jih spravljajo v slabo voljo. Nekateri še žalostno. Drugi pa nič, kot so zapisali pod drugo.

Graf 15 Prikaz, ali bi devetošolci zdržali 5 dni brez telefona.

Večina je rekla, da bi zdržali. Njihova podkrepitev je bila, da so zdržali že v šoli v naravi. A menim, da je to zato, saj imamo tam celoten čas nekakšne zaposlitve in družbo. Tako, da je logično, da bi in tudi so zdržali.

Vprašala sem tiste, ki menijo da ne bi, zakaj tako mislijo.

Če ne, zakaj ne?
ker ga uporabljam vsak dan, ker ne morem brez njega, ker ga rabim, ker sem tako navajena

Tabela 5: zakaj ne bi zdržal brez telefona.

Vidi se, da so na telefone zelo navezani, morda celo malo preveč.

Graf 16 Prikaz odvzema telefona.

Vidimo, da so starši večini že odvzeli telefone. Vprašala sem še kako so se ob tem počutili.

Če so ti, kako si se ob tem počutil:
dolgočasno, ježno, žalostno, vseeno, kot da manjka del mene, super ker sem vedel da bom toliko več na njem, grozno, depresivno

Tabela 6: kako so se počutili od odvzemu telefona.

Večina jih je bilo jeznih. Počutili so se kakor, da manjka del njih. In tu vidimo kako preveč so nekateri navezani na telefone. In to še dodatno potrди 1. hipotezo. Če ne bi bili preveč na telefonih se nebi tako počutili

6. DRUŽBENA ODGOVORNOST

Oblikovati družbeno odgovornost »digitalne« družbe skozi odnose »otrok-starši« in »učenec-učitelj« ni enostavna naloga za nobeno vključeno stran. Učenci se doma učijo obnašanja s posnemanjem obnašanja staršev in v šoli poskušajo postati priljubljeni v družbi vrstnikov in ugoditi zahtevam izobraževalnega sistema. Nihče učencem ni pripovedoval zgodb o strahu na način, da bi se ga začeli učiti premagovati. Nihče učencem ni pripovedoval zgodb o tekmovalnosti v učenju, ampak so današnji učenci postali del »sistema ocen« in premalo celote krepitev človeških vrlin.

Naj izvedena raziskovalna naloga postane začetek ozaveščanja učencev o prisotnosti strahu, o tem, da je pomembno se učiti, da strahu od znotraj ni in da je navzven neviden. O tem, da vsak strah traja samo tako dolgo, dokler mu mi sami to dovolimo. Skupaj spodbujajmo učence, da strah premagujejo postopoma.

Naj ponese v družbo misel raziskovalne naloge, da smo tudi »digitalna« generacija lahko srečna družba tako, da najprej spoznamo »Kdo smo« in si dovolimo opisovati občutke ob tem, ko občutimo srečo, seveda vsak na svoj edinstven način. Da je opisovati srečo in strah pomembno in dopustno. Da smo se uporabe mobilnih telefonov naučili s posnemanjem odraslih in da smo morebiti generacija, ki bo potrebovala aplikacije tudi za optimalno načrtovanje časa za učenje in prosti čas. Kot tretje, naj bo misel raziskovalne naloge prenesena v družbo s ciljem, da bo prihod učencev v šolo za večino šolskih dni vesel.

7. ZAKLJUČEK

Mladostniki smo zanimiva bitja. S počutjem nihamo od največjega veselja do najbolj globoke žalosti. Imamo raznolike težave, ki jih ne vemo rešiti. Telefoni so naši zvesti sopotniki; morda celo preveč zvesti, če bi vprašali naše starše. To da smo predolgo na njem pa sem potrdila v svoji 3. anketi. Zaradi predloge uporabe telefonov se pogosto skregamo, dobimo kazni in se jezimo na starše, ki nam delajo krivico, ko nam telefon odvzamejo. No vsaj tako mislimo mi. Razni strahovi nam povzročajo preglavice. Kaj šele ocene v šolah. In misel na to kaj bodo na naše ocene porekli starši. Veliko krat v šolo prihajamo v slabi volji. Ne morem 100 % potrditi, da je to zaradi ocen, saj obstajajo različni dejavniki. Sem pa z anketami videla da je naše počutje na dan ocen slabše in tako tudi potrdila 2. hipotezo.

Da ne omenjam našega vztrajanja. Vedno bolj postajamo lenobni in nič več se nam ne ljubi početi. Zadamo si nekakšne cilje nato običajno kar tako prehitro obupamo. Smo skoraj kot mačke. Lepo bi radi ležali na sončku ter čakali, da nam starši pripravijo pijačo in hrano medtem, ko mi na telefonu bodisi igramo igrice, bodisi klepetamo s prijatelji. Smo tudi rekorderji v tem kako zelo hitro nam lahko postane dolgčas. Odločimo se, češ, sedaj bom počela nekaj drugega in po 10 minutah se nam več ne ljubi in nas ne zanima. Tudi to je ena posledica predolge uporabe telefonov, ki je v raziskavi nisem obravnavala.

V šoli imamo skoraj svoj resničnostni šov. Nekaj popularnih oseb in njihove drame in ljudje, ki jim je vseeno za vse. Najdejo se taki, ki so do ušes zaljubljeni in samo sanjarijo. Imamo tudi takšne, ki ne vedo kaj je prosti čas in se le učijo. Škoda je tistih, ki so žrtve zabave teh popularnih učenk/učencev. V raziskavi nisem našla složne definicije o sreči svojih vrstnikov, vsekakor je iz rezultatov videti, da je sreča deklet povezana s pohvalo v šoli. Sreča fantov pa je, da niso v težavah. Ampak pri pojasnjevanju, kaj za njih sreča je so se pojavile težave. In to potrди mojo 3 hipotezo.

Pogum enih in drugih se zelo razlikuje. Tako kot naša samopodoba, samozavest,... žal nekateri prepozno izvedo, da so to najlepša leta. In še kako zelo si bodo želeli vrnitev nazaj. Treba je uživati in ne prepustiti enkratnih priložnosti, da izginejo. Nikakor ne smemo pozabiti na naše dolžnosti, ki jih imamo. Ena izmed njih je dolgoročno usmerjena v soustvarjanje odgovorne družbe.

Ko smo bili še v vrtcu, nismo imeli nobenih skrbi. Mogoče smo bili premajhni, da bi uspeli posnemati strah. Preprosto so nas starši zjutraj peljali tja, kjer je za nas bilo poskrbljeno in nato so popoldan prišli po nas. V glavnem za nas ni bilo nobenega stresa. In tako dalje vse nekje do 5. razreda. Nato so zraven ocen in domačih nalog, prišli še telefoni in socialna omrežja, naša puberteta, težave s (samimi sabo) starši itd.,...ki so med nami naredile velike razlike. Naenkrat je vse postalo tako komplicirano. Ni bilo več časa za vse, kar si hotel. Potrebno se je bilo organizirati. Na žalost to ne uspe vsem. Tako se osebe brez delovnih navad le potapljujejo v težavah.

Od tu potem pride sovraštvo mnogih do šole. Dodatna groza je, če te vrstniki na sprejmejo za takšnega kot si. Nekateri bi naredili vse, da jim ne bi bilo treba v šolo (npr.: se pretvarjajo, da so bolni). Tako razjezijo starše saj, nimajo več potrpljenja za vse to in tako se najdemo v začaranem krogu prepiranja.

8. LITERATURA IN VIRI

- Seršen Fras, A. (2012). Zakaj nekateri učenci zavračajo šolo in kako jim lahko pomagamo. Bečela, M. (ur.) *V labirintu odraščanja*, str. 94 – 102. Maribor: Svetovalni center za otroke mladostnike in starše.
- Rydahl, P. B. (2010). Moč najstništva: da bo tvoje najstniško življenje sanjsko! Radovljica: Didakta.
- Lampret L., Me je strah? Sem živčen doživljam panični napad? Kaj se dogaja? Pridobljeno 14. 11. 2019, na <https://mojpsihoterapevt.si/clanek/Me-je-strah%3F-Sem-zivcen%3F-Dozivljam-panicni-napad%3F-Kaj-se-dogaja%3F/id/124>.
- Cvetko, H. (2012). Dopušcanje pretiranega zadrževanje v virtualnem svetu. Bečela, M. (ur.) *V labirintu odraščanja* str. 22 – 23. Maribor: Svetovalni center za otroke mladostnike in starše.
- Kako srečni so slovenski najstniki? (b. d.). Pridobljeno 26. 9. 2019, na
- Smole, S. (24. 10. 2011). Za srečo 99 odstotkov se bo treba samoomejiti pri potrošnji in racionalizirati produkcijo. Pridobljeno 21. 11. 2019, na

<https://www.razgledi.net/2011/10/24/za-sreco-99-odstotkov-ljudi-se-bo-treba-samoomejiti-pri-potrosnji-in-racionalizirati-produkcijo/>.

- Obstaja nekaj, kar je pomembnejše od sreče! (b. d.) (8. 6. 2013). Pridobljeno 5. 1. 2020, na
- Gregorc, I. (1. 2. 2017). Sreče ne moremo uloviti, temveč jo moramo doživeti! Pridobljeno 18. 10. 2019, na <https://govori.se/zanimivosti/srece-ne-moremo-uloviti-temvec-jo-moramo-doziveti/>
- Vatovec V., Kaj je sreča? (2. 3. 2015). Pridobljeno 4. 10. 2019, na <https://www.preberite.si/kaj-je-sreca/>.
- Slovar slovenskega knjižnega jezika (b. d.). Pridobljeno 6. 1. 2020, <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=strah>.
- Strah in pogum, (b. d.). (3. 10. 2014) Pridobljeno 12. 1. 2020, na <https://www.delo.si/sobotna/strah-in-pogum.html>.

VIRI SLIK:

- **Slika 1:** https://www.google.com/search?q=najstniki+na+telefonih&client=firefox-b-d&sxsrf=ACYBGNT1CzBvsiml2kxpmqmlGnanvLFVVA:1572782938179&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiM39qCgc7IAhWslsKHZMXCRcQ_AUIESgB&biw=1536&bih=701#imgrc=NoEwsl8X38pn7M
-
- **Slika 2:** https://www.google.com/search?client=firefoxbd&biw=1525&bih=694&tbm=isch&sxsrf=ACYBGNQOefcYKO7WoEw20VfOtY2b6BAaBw%3A1572783951599&sa=1&ei=T8eXeOYJMrbwQLCuLHQGg&q=jeza+najstnikov+na+star%C5%A1e&oq=jeza+najstnikov+na+star%C5%A1e&gs_l=img.3...6147.6147..6629...0.0..0.242.242.21.....0....1..gswizimg.l2Su9OTZrOo&ved=0ahUKEwij_PjlhM7IAhXKbVAKHUJcDKoQ4dUDCAY&uact=5#imgdii=XoRcjzyCRSt6CM:&imgrc=ioeXHHUll6v-OM:

PRILOGA

Vprašalnik 1

ANKETA

Sem učenka 9.r in delam raziskovalno nalogo na temo mladostnikov. Prosim, da zame odgovoriš na naslednja vprašanja.

Kako bi opisal občutek, ko rečeš, da si srečen?

Kaj je tisto, kar te osreči?

Vprašalnik 2

ANKETA

Pozdravljen/-a,

Pred tabo je kratka anketa o tvojem počutju in sreči. Preberi trditve ter na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam) izrazi svoje strinjanje. Izpolnjevanje ankete ti bo vzelo le nekaj minut. Enak vprašalnik, boš prejel/-a vsak dan (za 2 tedna). Želimo poudariti, da je sodelovanje povsem anonimno.

Že vnaprej hvala za sodelovanje pri raziskovalni nalogi.

1. *Spol:*
 - a. Moški
 - b. Ženski

2. *Učni uspeh preteklo leto*
 - a. Odličen
 - b. Prav dober
 - c. Dober
 - d. Zadosten

3. *Danes zjutraj sem se zbudil/-a naspan/-a.*
 - a. Sploh se ne strinjam
 - b. Se ne strinjam
 - c. Strinjam se
 - d. Popolnoma se strinjam

4. Danes se počutim zelo dobro.
 - a. Sploh se ne strinjam
 - b. Se ne strinjam
 - c. Strinjam se delno
 - d. Strinjam se
 - e. Popolnoma se strinjam

5. Danes sem spal/-a:
 - a. Manj kot 6 ur
 - b. Med 6 in 8 ur
 - c. Več kot 6 ur

6. Danes sem v šolo prišel/la z velikim veseljem.
 - a. Sploh se ne strinjam
 - b. Se ne strinjam
 - c. Strinjam se delno
 - d. Strinjam se
 - e. Popolnoma se strinjam

Vprašalnik 3

ANKETA

Sem učenka 9.r in delam raziskovalno nalogo na temo mladostnikov. Prosim, da zame odgovoriš na naslednja vprašanja.

1. Koliko časa na dan prebiješ na mobilnih napravah?
 - A. 1h
 - B. 2h
 - C. 3h ali več

2. Katera od naštetih dejavnosti je ta, ki jo na telefonu opravljaš največ? (obkroži samo eno)
 - A. Igraš igrice
 - B. Si na socialnih omrežjih
 - C. Telefoniraš, si dopisuješ
 - D. Gledaš zabavne vsebine

3. Kako se počutiš, ko čas preživljaš na telefonu?
 - A. Srečno

B. Žalostno

C. Jezno

D. Zdolgočaseno

E. Drugo: _____

4. Meniš, da bi lahko zdržal vsaj 5 dni brez telefona oz. ga imel samo za nujne klice?

DA NE

Če ne, zakaj ne:

5. So ti starši že kdaj odvzeli telefon?

DA NE

Če so ti, kako si se ob tem počutil:
